

İlişkisel Cümleler nedir?

Çalışma Kağıdı

İlişkisel cümle, bir ismi tanımlayan veya o ismini anlatmaya yarayan cümledir. Belirleyici ('Okuduğum kitap') zorunlu bilgi verir ve virgülsüz; belirtici olmayan ('Kitabım, kırmızı olan,') ek bilgi ve virgüllüdür.

Sorular

- Aşağıdakilerden hangisinde belirleyici ilişkisel cümle vardır?
A) Kitabım, dün aldığım, çok iyi.
B) Tavsiye ettiğin kitap harika.
C) Kitaplarım, kütüphanede olan, kayboluyor.
D) Dostum, öğretmen olan, çalışıyor.
- Aşağıdakilerden hangisinde belirtici olmayan ilişkisel cümle vardır?
A) Çözüm bulan kişi ödül aldı.
B) Benim arkadaşım, doktor olan, çalışıyor.
C) Geçen yıl aldığım evi seviyorum.
D) Yaptığım proje iyi oldu.
- Belirtici olmayan cümledeki virgüllerin anlamı nedir?
A) Yanlış yazılış
B) Ek bilgi, cümle tamamlandı bile
C) Zorunlu tanımlamadır
D) Hiçbir anlam yok
- Neden belirleyici cümlede virgül konmaz?
A) Yazım hatası
B) Zorunlu bilgi — ismi tanımlayıcı
C) Sadece tercih
D) Türkçede virgül yoktur
- İlişkisel cümleyi ve türünü belirleyin: 'Raporu sunan çalışan terfi aldı.'
- İlişkisel cümleyi ve türünü belirleyin: 'Kız kardeşim, Paris'te yaşayan, avukattır.'
- İlişkisel cümleyi ve türünü belirleyin: 'Geçen yaz ziyaret ettiğimiz şehir çok güzeldi.'
- Tanımla: İlişkisel cümle nedir?
- Tanımla: Belirleyici vs belirtici olmayan — temel fark?
- Tanımla: Belirtici olmayan cümleyi çıkarırsan ne olur?

Cevap Anahtarı

1. B) Tavsiye ettiğin kitap harika. — 'Tavsiye ettiğin' belirleyici — hangi kitap? Tavsiye ettikleri. Virgülsüz.
2. B) Benim arkadaşım, doktor olan, çalışıyor. — 'Doktor olan' belirtici olmayan — virgüllü, ek bilgi. Arkadaşım zaten belli.
3. B) Ek bilgi, cümle tamamlandı bile — Virgüller = ek bilgi. Cümle virgülsüz bile tamamlanır: 'Kardeşim çalışıyor.'
4. B) Zorunlu bilgi — ismi tanımlayıcı — Belirleyici cümle ismi tanımlamak için gerekli — onu çıkarırsan 'hangi?' sorusu cevabı kalır.
5. İlişkisel cümle: 'raporu sunan'. Türü: BELİRLEYİCİ — hangi çalışan? Raporu sunan. Virgülsüz. Bu cümle olmadan, 'çalışan terfi aldı' tamamlanmamış — hangi çalışan belli değil.
6. İlişkisel cümle: 'Paris'te yaşayan'. Türü: BELİRTİCİ OLMAYAN — virgüllüler. Kız kardeşim zaten belli; ek bilgi. 'Kız kardeşim avukattır.' — cümle tamamlanmış, ek bilgi artıya.
7. İlişkisel cümle: 'geçen yaz ziyaret ettiğimiz'. Türü: BELİRLEYİCİ — hangi şehir? Ziyaret ettiklerimiz. Virgülsüz. Zorunlu — şehiri tanımlamak için gerekli.
8. Bir ismi tanımlayan veya hakkında bilgi veren, 'ki', 'olan', 'yapan', vb. ile başlayan bağlı cümledir.
9. Belirleyici = zorunlu anlam, virgülsüz ('okuduğum kitap'). Belirtici olmayan = ek bilgi, virgüllü ('kitabım, kırmızı olan').
10. Cümle hala tamamlanmıştır. Örn: 'Kardeşim, doktor olan, çalışıyor' → 'Kardeşim çalışıyor' (tamamlanmış).

Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.